

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda hur ett livskraftigt och levande fäbodjordbruk kan bevaras och utvecklas.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att återställa stödnivåerna till det svenska fäbodbruket.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att intensifiera insatserna för att rädda fjällkon och andra hotade lantraser från utrotning.

Motivering

Fäbodbruk innebär att djur vallas på sommarbete under traditionella former. Denna drifttradition har givit upphov till unika kulturyttringar i form av matlagning, musik och traditioner som i just sin form bara finns i Sverige. Något som är unikt i Sverige är bland annat att fäbodbruket till en övervägande del är en kvinnlig arbetsplats.

Det finns även goda miljöaspekter i denna traditionsrika och ekologiska jordbruksform. Därför är det viktigt att regeringen på allvar uppmärksammar det svenska fäbodsbruket och utreder riktlinjer för hur denna drift kan utvecklas och bevaras. Inom fäbodrörelsen finns uppfattningen att fäbodbruk med rätt insatser skulle kunna femdubblas, vilket i så fall skulle skapa många arbetstillfällen i landsändar som idag drabbas av ofrivillig urbanisering och avfolkning. Med anledning av ovanstående menar vi att regeringen skyndsamt behöver utreda hur ett livskraftigt och levande fäbodjordbruk kan bevaras och utvecklas.

Stödnivåerna för att bedriva fåbodbruk har under 2000-talet sänkts och de förändringar som skedde 2007 slog väldigt hårt på verksamheten. För de som hade mer än 10 djurenheter har stödnivåerna ungefär halverats i genomsnitt, vilket också fått till följd att antalet fåbodbruk försvinner i en oroande hög takt. Från branschen säger man att ca 10 fåbodbruk per år läggs ner, vilket ska sättas i relation till att det knappt finns 200 bruk kvar i Sverige. Det går inte att till fullo beräkna den förlust som skulle åsamkas Sverige om denna bruksform tillåts försvinna. Vår historiska identitet är synonymt med ett aktivt fåbodbruk. Besöksnäringen skulle förlora både nationellt och internationellt intresse om vi förlorar detta ännu levande kulturarv. Vi menar därför att det är angeläget att åter reformera politiken för fåbodbruk med syfte att återställa nivåerna så att verksamheten kan utvecklas och att den neråtgående trenden vänds.

Fåbodbruk levandegör inte bara en del av det svenska kulturarvet. Man bevarar också många svenska lantraser i sin verksamhet som annars riskerar utrotning vilket gäller exempelvis Fjällkon och Rödkullan. Den svenska Fjällkon har långa anor i Sverige och dess släkte, som är väl anpassat till ett kallare klimat, tros härstamma så långt tillbaka som till vikingatiden. Mjölken från Fjällkon har unika egenskaper jämfört med de vanligare raserna i det svenska jordbruket och är särskilt lämpade för tillverkning av ost. Idag är rasen hotad och ett allt för lågt antal individer kvarstår. Särskilda stöd utgår för att bevara Fjällkon, men insatserna har hittills inte gett önskade effekter. Vi vill därför intensifiera insatserna för att rädda Fjällkon och andra hotade lantraser från utrotning.

Stockholm den 2 oktober

2013

Josef Fransson (SD)

Mattias Karlsson (SD)

Kent Ekeröth (SD)